

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Guvernului „Privind platforma de interoperabilitate (MConnect)”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului „Privind platforma de interoperabilitate (MConnect)” a fost elaborat de Cancelaria de Stat și Agenția de Guvernare Electronică, cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).

Textul proiectului a fost întocmit pe baza propunerilor inițiale și consultării opiniei prealabile a autorităților și instituțiilor publice interesate, în special, a fostului Minister al Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Ministerului Finanțelor, Ministerului Afacerilor Interne, Agenției Relații Funciare și Cadastru, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Proiectul face parte din pachetul de acte normative în domeniul reglementării raporturilor juridice ce apar în procesul schimbului de date și al interoperabilității, care include Legea nr.142 din 19 iulie 2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și Legea nr.143 din 19 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alte proiecte de acte normative condiționate, inclusiv proiectul hotărârii Guvernului în speță și proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la instituirea, administrarea și utilizarea Catalogului semantic”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Unul din obiectivele specifice ale **Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare)**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 710 din 20 septembrie 2011, este **eficientizarea guvernării prin asigurarea interoperabilității sistemelor TI**. Atingerea acestui obiectiv este posibil prin **implementarea cadrului de interoperabilitate** (pct. 4.8 din Programul menționat). Or, o guvernare performantă și eficientă are nevoie de sisteme și resurse informaționale interoperabile, care să funcționeze într-un mod continuu și consistent pentru prestarea serviciilor de calitate, mai puțin costisitoare și mai bine adaptate la necesitățile cetățenilor, mediului de afaceri și celui guvernamental.

Pe cale de consecință în scopul implementării măsurilor prevăzute de Programul strategic de modernizare tehnologică a Guvernării, prin Hotărârea Guvernului nr. 656 din 5 septembrie 2012, a fost aprobat Programul privind Cadrul de interoperabilitate, unul din obiectivele specifice ale căruia este **asigurarea interoperabilității sistemelor TI în sectorul public prin implementarea și operarea eficientă a platformei comune de interoperabilitate**.

De asemenea, ajustarea bazei juridico-normative pentru implementarea Cadrului de interoperabilitate guvernamental și a recomandărilor privind interconectarea și interoperabilitatea conținutului/resurselor autohtone și implementarea accesului la registrele și bazele de date de importanță națională pentru toate autoritățile și instituțiile publice centrale și locale, în concordanță cu atribuțiile și funcțiile acestor autorități este una din activitățile stabilite în Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova pentru anii 2016-2018 (*Capitolul IV. Dezvoltarea economică, securitatea energetică, sporirea competitivității și crearea locurilor de muncă, subcapitolul M.*

Totodată, la capitolul schimbului de date și a interoperabilității, Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.857 din 31 octombrie 2013 stabilește ca **obiectiv integrarea cu platforma de interoperabilitate a tuturor resurselor informaționale de stat deținute de autoritățile administrației publice centrale către anul 2020**, în acest sens implementarea cadrului de interoperabilitate guvernamental fiind o acțiune cheie menită să faciliteze crearea și să asigure interoperabilitatea conținutului digital al resurselor informaționale de stat.

În contextul necesității de a realiza obiectivele asumate în documentele de politici menționate supra, prin Hotărârea Guvernului nr.404 din 02 iunie 2014 a fost instituită platforma de interoperabilitate ca o soluție tehnică ce asigură schimbul de date dintre sistemele informaționale deținute de ministere, alte autorități administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență (pct.1).

Platforma respectivă este proprietatea statului, ca parte componentă a platformei tehnologice guvernamentale comune (MCloud). Potrivit pct.3 subpct.1)-2) din actul normativ menționat, posesor al platformei de interoperabilitate este Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, dezvoltator al acesteia - Agenția de Guvernare Electronică.

Astfel, procesul de pilotare a platformei de interoperabilitate a permis constatarea faptului că platforma este una funcțională sub aspect tehnic. Acest fapt permite conectarea la platformă a principalelor surse de date din sectorul public, deținute de entitățile participante la procesul de pilotare și realizarea unui schimb de date eficient în cadrul proiectelor de integrare deja realizate. De asemenea, tehnologic platforma de interoperabilitate permite lansarea și a unor proiecte noi de integrare cu platformă a altor sisteme informaționale pentru consumul și/sau furnizarea datelor de către alte entități din sectorul public, ceea ce ar contribui la creșterea calității serviciilor publice prestate persoanelor fizice și juridice și eficientizarea și optimizarea activității acestora.

Totodată, în rezultatul pilotării, s-a constatat că pentru asigurarea funcționării în continuare a platformei de interoperabilitate și extinderea ei pentru toți potențialii beneficiari, este necesară adoptarea unui cadru normativ care ar reglementa modul de utilizare a platformei și ar institui o procedură transparentă de conectare a sistemelor informaționale la platformă, inclusiv de acordare a accesului la date prin intermediul acesteia, precum și ar delimita clar atribuțiile și responsabilitățile participanților la aceste procese.

Astfel, ținând cont de obiectivele asumate de Guvern prin documentele de politici menționate în domeniul schimbului de date și interoperabilității resurselor informaționale de stat, reieșind din rezultatele pozitive ale procesului de pilotare a platformei de interoperabilitate, precum și pentru a asigura punerea în aplicare a Legii nr.142/2018 a fost elaborat proiectul de hotărâre a Guvernului „Privind platforma de interoperabilitate (MConnect)”.

Adoptarea acestui proiect va permite atingerea următoarelor finalități:

a) micșorarea costurilor și timpului de prestare și dezvoltare a serviciilor publice;

b) eficientizarea interacțiunii între autoritățile publice, atât în planul activității administrative interne a sectorului public, cât și în planul activității administrative orientate spre cetățean și mediul de afaceri;

c) reutilizarea informației și a sistemelor informaționale din sectorul public;

d) reingineria proceselor de lucru întru optimizarea activității sectorului public;

e) reducerea sarcinii administrative atât în interiorul sectorului public, cât și în interacțiunea acestuia cu cetățeni și mediul de afaceri.

Odată aceste finalități atinse colaborarea și comunicarea dintre entitățile publice se va optimiza și simplifica, ceea ce va genera eficientizarea activității administrative a autorităților/ instituțiilor publice, economia resurselor financiare și nefinanciare și redirecționarea acestora spre implementarea unor reforme din diverse domenii de activitate cu impact direct pentru toate categoriile de persoane.

În contextul celor expuse, ținem să relevăm că impactul indirect al implementării eficiente a utilizării platformei de interoperabilitate comportă beneficii semnificative de natură economică, ecologică, culturală, socială, etc.

3. Descrierea gradului de compatibilitate a prevederilor proiectului cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de hotărâre a Guvernului „Privind platforma de interoperabilitate” cuprinde prevederi care au scopul de a organiza executarea Legii nr.142/2018. Reieșind din acest fapt indirect proiectul contribuie la crearea cadrului necesar aplicării Deciziei (UE) 2015/2240 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 de instituire a unui program privind soluțiile de interoperabilitate și cadrele comune pentru administrațiile publice europene, întreprinderi și cetățeni (programul ISA²) ca mijloc de modernizare a sectorului public, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 318 din 4 decembrie 2015.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prezentat spre examinare are ca scop asigurarea implementării cadrului de interoperabilitate prin instituirea cadrului normativ necesar pentru conectarea la și utilizarea platformei de interoperabilitate în vederea realizării schimbului de date dintre resursele informaționale.

Elaborarea proiectului a fost precedată de o analiză a cadrului normativ în vigoare ce reglementează modul de utilizare a resurselor informaționale automatizate de stat, a tehnologiilor, sistemelor și rețelelor informaționale (*Legea nr.467-XV din 21.11.2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat*), regimul juridic de utilizare a datelor registrelor (*Legea nr.71-XVI din 22.03.2007 cu privire la registre*), a prevederilor altor acte normative relevante pentru procesul de schimb de date și implementarea interoperabilității, precum și de actele normative existente în domeniul guvernării electronice.

Proiectul reflectă modelul conceptual al schimbului de date și a interoperabilității prevăzut în Legea nr.142/2018 și Legea nr.143/2018, având ca scop ajustarea cadrului normativ în vigoare în vederea ulterioarei puneri în aplicare a legilor nominalizate.

La elaborarea proiectului s-au luat în considerare și constrângerile legale ce țin de prelucrarea datelor cu caracter personal și utilizarea informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată (secret fiscal, informația cadastrală, etc.).

Proiectul este constituit din partea dispozitivă a hotărârii Guvernului și

Regulamentul privind modul de conectare la platforma de interoperabilitate și utilizare a acesteia.

Partea dispozitivă a hotărârii Guvernului cuprinde prevederi cu caracter operativ și de dispoziție și anume:

- a) desemnarea autorității competente de asigurarea schimbului de date și a interoperabilității și a deținătorului platformei de interoperabilitate;
- b) instituirea serviciului electronic guvernamental de acces la date (MAcces) parte componentă a platformei de interoperabilitate ca interfață de schimb de date;
- c) stabilirea în sarcina autorității competente a elaborării și aprobării actelor normative departamentale, necesare asigurării implementării prevederilor proiectului;
- d) stabilirea în sarcina participanților publici la schimbul de date a integrării sistemelor informaționale pe care le dețin cu platforma de interoperabilitate, etc.

Proiectul Regulamentului privind modul de conectare la platforma de interoperabilitate (MConnect) și utilizare a acesteia stabilește procedura de conectare a resurselor informaționale de stat și a resurselor informaționale private la platforma de interoperabilitate, inclusiv de acordare a accesului la date prin intermediul acesteia, modul de utilizare a platformei de interoperabilitate, procedura de monitorizare și control al utilizării, de suspendare a utilizării platformei, precum și atribuțiile și responsabilitățile participanților la aceste procese.

Scopul reglementărilor cuprinse în proiectul Regulamentului constă în asigurarea interconectării și interoperabilității resurselor informaționale de stat, precum și pentru facilitarea interoperabilității acestora cu resursele informaționale private, prin intermediul platformei de interoperabilitate.

Proiectul Regulamentului este structurat în șase capitole. **Primul capitol** conține dispoziții generale care stabilesc obiectul de reglementare, scopul regulamentului și noțiunile principale utilizate în textul acestuia, cum sunt: platforma de interoperabilitate, serviciul electronic guvernamental de acces la date (MAcces), conectare, nivelul agreeat de servicii și incident la scară. Totodată punctul 3 din proiectul Regulamentului stabilește faptul utilizării noțiunilor și definițiilor acestora prevăzute în proiectul de lege cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.

Capitolul II al proiectului Regulamentului stabilește principalele atribuții și responsabilități ale participanților la schimbul de date. Astfel, ***în atribuțiile autorității competente intră*** asigurarea procesului decizional de autorizare a schimbului de date prin platforme de interoperabilitate, de conectare, deconectare și suspendare a utilizării platformei de interoperabilitate, aprobarea procedurilor specifice de conectare la platformă, a nivelelor agreeate de servicii, a procedurilor de conectare tehnică la platformă. ***Principalele atribuții ale deținătorului*** platformei rezidă în asigurarea funcționării, administrarea și dezvoltarea continuă a platformei de interoperabilitate, asigură securitatea informațională a platformei, crearea condițiilor juridice, organizatorice și financiare pentru asigurarea bunei funcționări a platformei, etc. ***Furnizorii de date*** au ca atribuții conectarea resurselor informaționale pe care le dețin, înregistrarea în Catalogul semantic a activelor semantice din domeniile de competență, asigurarea integrității și veridicității informațiilor furnizate în platforma de interoperabilitate. ***Consumatorii de date*** au ca principale atribuții identificarea seturilor de date ce intenționează să le consume, înaintarea solicitărilor de conectare la platformă, dezvoltarea proiectele de integrare cu platforma, testarea soluției tehnice de integrare, etc.

Principalele responsabilități ale acestora sunt:

a) **Autoritatea competentă** este responsabilă în principal de monitorizarea respectării procedurilor de conectare, suspendare și deconectare de la platforma MConnect și a modului de utilizare a acesteia de către participanții la schimbul de date, de utilizarea și administrarea platformei de către deținătorul acesteia, de supravegherea înregistrării în Catalogul semantic de către furnizorii de date a activelor semantice din domeniile de competență ale acestora, de asigurarea administrării Catalogului semantic etc.

b) **Deținătorul platformei** – de asigurarea funcționării neîntrerupte a platformei, de asigurarea accesului la datele disponibile în platformă, de acordarea asistenței metodologice participanților la schimbul de date, de asigurarea disponibilității informațiilor conținute în Catalogul semantic, de adaptarea datelor, etc;

c) **Furnizorul de date** – de asigurarea disponibilității datelor din sistemele informaționale pe care le deține și furnizării acestora în platforma, de asigurarea actualizării datelor furnizate în platforma, etc.

d) **Consumatorul de date** – de consumul datelor exclusiv în temeiul legii, de respectarea obligației de a nu modifica datele consumate, modul în care datele consumate prin platformă sunt utilizate de către angajații săi, gestionarea drepturilor de acces la date a angajaților săi, etc.

Capitolul III din proiectul Regulamentului stabilește procedura detaliată de conectare la platforma de interoperabilitate și anume modul de depunere a solicitării de conectare, conținutul acestei solicitări, modul de examinare a solicitării de către autoritatea competentă, conținutul deciziei de autorizare a schimbului de date, conținutul contractului privind utilizarea platformei de către consumatorii de date participanți privați, cazurile de respingere a solicitării de conectare la platformă.

Capitolul IV cuprinde prevederi privind modul de utilizare a platformei de interoperabilitate, inclusiv stabilește cazurile în care platforma nu poate fi utilizată, definește nivelul agreeat de servicii, modul de suspendare a utilizării platformei, aspecte vizând securitatea informației și protecția datelor cu caracter personal în procesul utilizării platformei, monitorizarea și controlul utilizării platformei, etc.

Capitolul V cuprinde prevederi privind modul de deconectare de la platforma de interoperabilitate, inclusiv cazurile în care participanții la schimbul de date sunt deconectați, și prevederi procedurale specifice privind fiecare caz de deconectare în parte.

5. Fundamentarea economico-financiară

Cheltuielile de implementare a proiectului de hotărâre a Guvernului „Privind platforma de interoperabilitate (MConnect)” se rezumă la costurile de achiziționare, administrare și suportul tehnic al platformei de interoperabilitate, instituită prin Hotărârea Guvernului nr.404 din 2 iunie 2014. Aspectele detaliate privind cheltuielile investiționale și operaționale pentru implementarea platformei de interoperabilitate, inclusiv cele preconizate pe termen scurt și mediu sunt descrise mai jos.

Costul total al investiției pentru achiziționarea platformei de interoperabilitate a constituit circa 15,3 mln. lei pe parcursul perioadei anilor 2011-2016, care a fost acoperită din mijloacele Proiectului „e-Transformare a Guvernării”, finanțat de Banca Mondială. Totodată, pe parcursul anilor 2014-2016, valoarea cumulativă a cheltuielilor legate de administrarea platformei de interoperabilitate (cost de personal cheltuieli privind consultanții externi atrași) a constituit circa 5,45 mln. lei.

Pentru anii 2017-2019 sunt preconizate cheltuieli de ordin operațional de circa

8,1 mln. lei, care includ costuri de personal – circa 4,5 mln. lei, costuri de mentenanță corectivă (suport tehnic acordat de furnizor și găzduirea platformei de interoperabilitate de către Î. S. „Centrul de telecomunicații speciale”) – circa 3,4 mln. lei și cheltuieli de distribuție (instruire și promovare) – circa 209 mii lei, care urmează a fi acoperite din contul bugetului de stat pentru anul respectiv. În ceea ce privește anul curent, în Legea bugetului de stat pentru anul 2018, nr.289 din 15 decembrie 2017, au fost prevăzute mijloace financiare necesare pentru suportul tehnic al platformei în sumă de 1,948 mln. lei.

Aceste cheltuieli sunt justificate de beneficiile pe care le oferă implementarea în continuare a platformei de interoperabilitate pentru facilitarea schimbului de date în sectorul public dintre autoritățile și instituțiile publice pentru creșterea eficienței guvernamentale interne la general și a calității serviciilor publice în special.

Astfel, *beneficiul economic al acestei platforme este cuantificat în termeni de micșorare a sarcinii administrative în proces de prestare a serviciilor publice.* Pentru determinarea sarcinii administrative la prestarea unui serviciu public, a fost evaluat serviciul “e-Indemnizații”, prestat de Casa Națională de Asigurări Sociale, la nașterea unui copil. Calculul sarcinii administrative a fost efectuat în conformitate cu prevederile Ghidului metodologic privind reingineria serviciilor publice, elaborat în anul 2014 în contextul suportului acordat Cancelariei de Stat în implementarea reformei serviciilor publice.

Potrivit rezultatelor obținute eficiența doar a unui singur serviciu prestat pe baza platformei de interoperabilitate poate atinge o valoare de 1,29 unități, sau *cu 29% să micșoreze sarcina administrativă*, aferentă proceselor: deplasării către oficiul prestatorului și pregătirii, depunerii setului de documente la oficiul prestatorului, pentru obținerea indemnizației. Ca rezultat, *pe parcursul anilor 2017-2019 vor fi obținute cumulativ economii în valoare de 8,2 mln. lei.*

Mai mult, raportând la PIB timpul pierdut per tranzacție al beneficiarului de indemnizație, *pentru anul 2015 obținem o pierdere estimativă a valorii contribuției “eșuate” în PIB – de 69,1 mln. lei, iar pentru anul 2016 – 33,2 mln. lei.*

6. Modul de încorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare

Pentru a asigura implementarea eficientă a proiectului prezentat spre examinare va fi necesară efectuarea unei analize a cadrului normativ care reglementează activitatea administrativă a participanților la schimbul de date în vederea unei eventuale ajustări a acestuia la prevederile proiectului de Hotărâre a Guvernului „Cu privire la instituirea, administrarea și utilizarea Catalogului semantic”.

În același context, **va fi necesară elaborarea și aprobarea de către autoritatea competentă a actelor normative departamentale**, care au ca obiectiv reglementarea mai detaliată a unor aspecte legate de procedura de conectare, deconectare și modul de utilizare a platformei de interoperabilitate, după cum urmează:

- a)** regulile privind modul de administrare a platformei de interoperabilitate;
- b)** contractul-tip privind utilizarea platformei de către participanții privați
- c)** procedurile specifice de depunere și de examinare a solicitărilor de conectare la platforma de interoperabilitate, de autorizare a schimbului de date prin intermediul platformei MConnect,
- d)** formularul-tip al cererii prin care se solicită conectarea la platforma MConnect;

- e) procedurile de conectare tehnică (integrare) la platforma de interoperabilitate;
- f) nivelul agreat de servicii.

7. *Avizarea și consultarea publică a proiectului*

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile Legii nr.100 din 18 iulie 2017 privind actele normative, Cancelaria de Stat prezintă spre avizare proiectul de hotărâre a Guvernului „Privind platforma de interoperabilitate (MConnect)”.

Conform prevederilor Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii de Guvern a fost plasat, pentru consultare publică, pe pagina web <https://cancelaria.gov.md/ro/apc/proiecte-supuse-consultarilor-publice> și <http://particip.gov.md/>, pentru a putea fi accesat de către toate părțile interesate.

**Secretar general
al Guvernului**

Lilia PALII

Coordonat:	Eugeniu Ursu, <i>director executiv al Centrului de Guvernare Electronică</i>	tel.: 250-295	
Executat:	Eduard Fricăţel, <i>consultant juridic al Centrului de Guvernare Electronică</i>	tel.: 250-295	